

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра радіомовлення і телебачення

Затверджено

На засіданні кафедри радіомовлення і телебачення факультету журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 1 від 31 серпня 2020р.)

Завідувач кафедри В. В. Лизанчук

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни

«Телекомунікація: теорія і новітні практики»,

що викладається в межах освітньої програми «Журналістика»

першого освітнього рівня вищої освіти

для студентів III курсу (VI семестр) із спеціальності 061 Журналістика

Львів - 2020 р.

СИЛАБУС
з курсу «Телекомунікація: теорія і новітні практики»
2020/2021 навчального року, III курс (VI семестр).

Назва курсу	«Телекомунікація: теорія і новітні практики»
Адреса викладання курсу	Вул. Генерала Чупринки, 49, м. Львів, 79044.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра радіомовлення і телебачення.
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	06 Журналістика, 061 Журналістика
Викладачі курсу	Білоус Оксана Михайлівна кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри радіомовлення і телебачення; Калинів Андрій Любомирович, асистент кафедри радіомовлення і телебачення.
Контактна інформація викладачів	(032) 239-47-64 ; (032) 239-40-30 , kafradioiteleb@ukr.net , Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, ауд. 310
Консультації по курсу відбуваються	Щовівторка о 15 год. Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, ауд. 310
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/course/telekomunikatsiya-teoriya-i-novitni-praktyku
Інформація про курс	Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із системою жанрів телевізійної журналістики, методів роботи з джерелами інформації, принципів взаємодії з ньюзмейкерами, учасниками подій та експертами, телеаудиторією; знайомство з технологією створення аудіовізуального продукту в різних телевізійних жанрах, структурою та принципами верстки телепрограм; вироблення у студентів практичних навичок роботи у творчій групі, планування знімального процесу, моделювання телевізійних повідомлень, критичного аналізу творів у сучасному телеєфірі.
Коротка анотація курсу	Курс «Телекомунікація: теорія і новітні практики» є вибірковою дисципліною із спеціальності «Журналістика»

	<p>для освітньої програми «Журналістика» першого освітнього рівня, яку викладають для студентів III курсу у VI семестрі 2020/2021 навчального року в обсязі 1,5 кредитів (8 год. лекційних, 8 год. практичних занять та 24 год. самостійної роботи)</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Метою дисципліни «Телекомунікація: теорія і новітні практики» є вивчення особливостей інформаційних жанрів, опанування методикою їх підготовки для телебачення та набуття професійних навиків організації, написання та запису телевізійного повідомлення, телезвіту, репортажу, інтерв'ю.</p> <p>Ціль полягає в тому, щоб:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розкрити суть критеріїв поділу журналістських творів на жанри; – ознайомити з визначальними способами відображення дійсності, на основі яких створилися відносно стійкі групи жанрів тележурналістики; – зрозуміти спільне і відмінне у методиці підготовки інформаційних жанрів; – схарактеризувати особливості журналістського „Я” в кожному інформаційному жанрі; – готувати для студентського новинного випуску різножанрові інформаційні матеріали.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Про інформацію. Закон України // Україна: Інформація і свобода слова. – К.: Молодь, 1997. – С.58-78.</p> <p>Про телебачення і радіомовлення. Закон України // Україна: Інформація і свобода слова. – К.: Молодь, 1997. – С.111-139.</p> <p>Про рекламу. Закон України // Україна: Інформація і свобода слова. – К.: Молодь, 1997. – С.153-167.</p> <p>Про науково-технічну інформацію. Закон України // Україна: Інформація і свобода слова. – К.: Молодь, 1997. – С.296-309.</p> <p>Про захист інформації в автоматизованих системах. Закон України // Україна: Інформація і свобода слова. – К.: Молодь,</p>

1997. – С.310-317.

Бабенко В. Навчально-методичні засади творення телетексту (з досвіду роботи) / В.Бабенко // Телевізійна й радіожурналістика. – 2007. – Вип.7. – С.161-178.

Білоус О. Основні методичні засади функціонування інформаційних теле- і радіожанрів / О.Білоус // теле- та радіожурналістика. – 2020. – Вип. 19. – С.95-112.

Борецкий Р.А., Кузнецов Г.В. Журналист ТВ: в кадре и за кадром. – М.: Искусство, 1996. – 172с.

Бугрим В.В., Машенко І.Г. Телебачення прямого ефіру: Навч. посіб. – К.: Либідь, 1991. – 200с.

Владимиров В.М. Коммерческая журналистика. – Луганск: Изд-во Вост. укр.ун-та, 1995. – 160с.

Гоян В. Телевізійна інформація в Україні: вчора і сьогодні// Роль масмедіа у плюралістичному суспільстві: Матеріали між нар. конф. (26-27 жовтн. 1995р.) / За заг.ред. А.З.Москаленка. – К.: Вид-во Київ.ун-ту, 1996. – С.104-106.

Гоян В.В. Інформаційна телевізійна програма: типологічна характеристика, параметри діяльності журналіста. Автореф.дис... канд.філол.наук. – К., 1999. – 188с.

Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч.посібник / П.Дворянин, В.Лизанчук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 262с.

Дмитровський З.Е. Словник телевізійних термінів і понять. – Львів: Вид-во Львів.ун-ту, 2001. – 44с.

Іванов В.Ф., Мелешенко О.К., Різун В.В. Основи комп'ютерної журналістики. – К.: Вид-во Київ.ун-ту, 1995. – 242с.

Іщенко Н. Втомлені від новин / Н.Іщенко // День. – 2020. – 23-24 жовт.

Карнеги Д. Як знайти друзів та впливати на людей / Пер.с англ. Ф.Красивина. – К.: Наук.думка, 1989. – 224с.

Качкан В.А., Лизанчук В.В. Особливості підготовки матеріалів для радіо і телебачення: Навч.посібн. – К.: Вид-во Київ.ун-ту, 1989. – 115с.

Кобинець В. Візуально-вербальний контекст телеінформації: до постановки питання // Вісн. Київ.ун-ту. Сер. Журналістика. – 1995. Вип.2. – С.106-117.

Лизанчук В.В. Радіожурналістика: засади функціонування: Підручник. – Львів: ПАІС, 2000. – 366с.

Михайличенко М. Мова телевізійного репортажу / Н.Михайличенко // Теле- та радіожурналістика. – 2020. – Вип.19. – С.209-213.

Почепцов Г.Г. Теорія комунікації. – К.: Вид-во Київ.ун-ту, 1996. – 175с.

Саппак В.С. Телевидение и мы: 4 беседы – 3-е изд. – М.: Искусство, 1988. – 167с.

Скочинець О. Інформаційні телепрограми в контексті проблем дослідження екології української мови / О.Скочинець // Телевізійна й радіожурналістика. – 2007. – С.179-188.

Табінський Я. Створення навчальної телепрограми на студентському інтернет-телебаченні «Franko TV»: організаційно-методичні засади / Я.Табінський // Теле-та радіожурналістика. – 2020. – Вип.19. – С.236-253.

Телевизионная журналистика: Учебник / Отв.ред. А.Я.Юровский. – М.: Изд-во Моск.ун-та, 1994. – 237с.

Сербенська О. Голос і звуки рідної мови / О.Сербенська – Львів: Априорі, 2020. – 280с.

Сербенська О. Культура усного мовлення як навчальна дисципліна (з досвіду викладання) / О.Сербенська // Телевізійна й радіожурналістика. – 2003. – Вип.5. – С.135-141.

Темех Н. Виховання молоді через призму телевізійного мовлення // Телевізійна й радіожурналістика: історія, теорія, практика: погляд у майбутнє: Зб.наук.-метод.праць. – Львів: Вид-во Львів.ун-ту. 1999. – С. 158-164.

Темех Н. Телебачення як джерело розвитку духовності молоді // Телерадіожурналістика: історія, теорія, практика, погляд у майбутнє: Зб.наук.-метод.праць. – Львів: Вид-во Львів.ун-ту, 1997. – С.44-47.

Цап О. Телеканал позитивних змін / О.Цап // Крізь роки і долі: Львівська журналістика у фактах, коментарях, світлинах... / упор. Я.Фейло; Львівська обласна організація Національної спілки журналістів України. – Львів: ПАІС, 2019. – С.132-136.

Шаповал Ю.Г. Зображальні засоби тележурналістики: Навч.посіб.- Львів: Вид-во Львів: Вид-во Львів.ун-ту, 1986. –

	<p>54с.</p> <p>Шаповал Ю.Г. Зображення і слово на телевізійному екрані // Журналістика: преса, телебачення, радіо. – Вип.18. – К.: Вид-во Київ.ун-ту. 1986. – С.56-66.</p> <p>Шаповал Ю.Г. Телевізійний репортаж як жанр і метод документування подій суспільного життя // Телевізійна й радіожурналістика. – Вип3. – Львів: Вид-во Львів.ун-ту, 2000. – С.311-327.</p> <p>Яковець А.В. Телевізійна журналістика: теорія і практика: Посібник, 2-ге вид. доповн. і перероб., Вид.дім «Києво-Могилянська академія», Київ, 2009.</p>
Тривалість курсу	40 год.
Обсяг курсу	16 год. аудиторних занять. З них 8 год. лекційних, 8 год. практичних і 24 год. самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде</p> <p style="text-align: center;">Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що таке тележанр? • На які групи розподілено жанри в тележурналістиці? • Яке призначення і жанрові особливості телевізійного повідомлення, звіту, репортажу, інтерв'ю? • Які різновиди телевізійного повідомлення, звіту, репортажу, інтерв'ю? • Особливості методики підготовки телеповідомлення, звіту, репортажу, інтерв'ю. • Форми вираження журналістського „Я” в кожному інформаційному тележанрі. • Основні запити аудиторії щодо тематики інформаційних тележанрів. <p style="text-align: center;">Вміти:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Зіставити інформаційні жанри телемовлення, радіо, преси і виокремити спільне та відмінне у них. • Окреслити особливості методики підготовки інформаційних жанрів на радіо, телебаченні та пресі. • Зробити загальний, тематичний огляди преси. • Підготувати телевізійне повідомлення, звіт, репортаж та інтерв'ю. • Виконуючи роль редактора (редакція складається з 4--6 студентів), організувати випуск інформаційних телепрограм на „Франко ТВ”. Впродовж семестру кожний студент має бути редактором, кореспондентом, випусковим, ведучим програми, коментатором тощо.
Ключові слова	Інформаційні тележанри, телеповідомлення, звіт, репортаж, інтерв'ю, виступ, методика створення матеріалу, професіоналізм.
Формат курсу	Очний
Форми навчання	Читання лекцій, дискусії на практичних заняттях, створення інформаційних тележанрів та їх обговорення.
Теми	Подано у формі «Схеми курсу»
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру – комбінований. Оцінка складається із кількості балів, набраних під час першого і другого модулів, а також за виконання письмової роботи на теми, що під рубрикою «Студент повинен вміти», «Студент повинен знати».
Пререквізити	Вивчення цього курсу пов'язано з опануванням студентами дисциплін «Радіокомунікація: теорія і новітні практики», «Історія радіомовлення і телебачення», «Основи культури усного публічного мовлення», «Журналістська майстерність», «Основи дикторської майстерності».
Навчальні методи та техніки, які будуть	Студенти будуть опрацьовувати рекомендовану літературу, слухати теле та радіопередачі й обговорювати їх, створювати у навчальній телерадіостудії власні інформаційні матеріали.

використовуватися під час викладання курсу																																			
Необхідне обладнання	Під час вивчення дисципліни будуть використовувати технічні засоби навчальної телерадіостудії кафедри радіомовлення і телебачення.																																		
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <table border="1" data-bbox="555 510 1541 1039"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Оцінка ЄКТС</th> <th rowspan="2">Оцінка в балах</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th colspan="2">Екзамен</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A</td> <td>90–100</td> <td>5</td> <td>відмінно</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>81–89</td> <td rowspan="2">4</td> <td>дуже добре</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>71–80</td> <td>добре</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>61–70</td> <td rowspan="2">3</td> <td>задовільно</td> </tr> <tr> <td>E</td> <td>51–60</td> <td>достатньо</td> </tr> <tr> <td>FX</td> <td>21-50</td> <td>2</td> <td>незадовільно</td> </tr> <tr> <td>F</td> <td>0-20</td> <td>2</td> <td>незадовільно (без права перездачі)</td> </tr> </tbody> </table> <p>Навчальний модуль «Телевізійна комунікація: теорія і новітні практики» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Він складається з 2 змістових модулів. Кожен змістовий модуль – по 8 год. лекційних, по 8 год. практичних і по 12 год. самостійної роботи.</p> <p>Передбачено поточний, модульний та підсумковий контроль (іспит).</p> <p>Впродовж семестру студент може набрати максимально 50 балів.</p> <p>Під час іспиту студент також може набрати максимально 50 балів.</p> <p>Підсумкові знання студента за семестр можуть бути оцінені максимально 100 балами.</p> <p>Перший модульний і поточний контроль та оцінювання</p> <p>Під час поточного контролю студент може набрати 10 балів.</p> <p>Відвідування лекцій та практичних занять – 1 бал.</p> <p>Реферування навчально-методичної літератури – від 1 до 3 балів.</p> <p>Дискусія на практичному занятті від 1 до 6 балів.</p> <p>Під час першого модульного контролю студент може набрати максимально 15 балів.</p>			Оцінка ЄКТС	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Екзамен		A	90–100	5	відмінно	B	81–89	4	дуже добре	C	71–80	добре	D	61–70	3	задовільно	E	51–60	достатньо	FX	21-50	2	незадовільно	F	0-20	2	незадовільно (без права перездачі)
Оцінка ЄКТС	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою																																	
		Екзамен																																	
A	90–100	5	відмінно																																
B	81–89	4	дуже добре																																
C	71–80		добре																																
D	61–70	3	задовільно																																
E	51–60		достатньо																																
FX	21-50	2	незадовільно																																
F	0-20	2	незадовільно (без права перездачі)																																

Він виконує письмове завдання (3 запитання), в якому розглядає проблеми, що під рубрикою „Студент повинен знати” і «Студент повинен уміти».

Письмова робота може бути оцінена **15 балами**, якщо у ній:

- добре розкрита тема, логічно викладено матеріал;
- належно оформлена література;
- добра композиція тексту;
- публіцистичний стиль.

Другий модульний і поточний контроль та оцінювання

Під час поточного контролю студент може набрати **10 балів**.

Відвідування лекцій та практичних занять – **1 бал**.

Реферування навчально-методичної літератури – **від 1 до 3 балів**.

Дискусія на практичному занятті **від 1 до 6 балів**.

Під час другого модульного контролю студент може набрати **максимально 15 балів**.

Оцінюється якість проблемного інтерв'ю, яке студент підготував і записав у навчальній телерадіостудії.

До уваги береться актуальність теми, її розробка, жанр, мовно-стилістичний рівень матеріалу, а також письмовий аналіз телепередач, які підготували студенти.

Загальний підсумок теоретичних і практичних знань за семестр **може становити 100 балів**.

Оцінка **“відмінно”** (90 – 100 балів) виставляється студентові за такі теоретичні знання та практичні навички:

- всебічна характеристика інформаційних телевізійних жанрів;
- розкриття методики підготовки інформаційних телевізійних жанрів;
- підготовлено проблемне інтерв'ю (публіцистичний діалог), яке обговорено на практичному занятті;
- зроблено ґрунтовну рецензію на телевізійні матеріали своїх колег.

Оцінка **“дуже добре”, “добре”** (71 – 89 балів) виставляється студентові за такі знання і вміння:

- професійна характеристика інформаційних телевізійних жанрів;

	<ul style="list-style-type: none"> – окреслення методики підготовки інформаційних телевізійних жанрів; – підготовлене проблемне інтерв'ю (публіцистичний діалог), яке обговорено на практичному занятті; – зроблено добру рецензію на телевізійні матеріали своїх колег. <p>Оцінка “задовільно” (51 – 69 балів) виставляється за таких умов:</p> <ul style="list-style-type: none"> – неповно схарактеризовано інформаційні телевізійні жанри; – побіжно розкрито методику підготовки інформаційних телевізійних жанрів; – написано рецензію на радіоматеріали своїх колег; – не розкрита проблема у публіцистичному телевізійному інтерв'ю. <p>Оцінка “незадовільно” (до 50 балів) виставляється, якщо:</p> <ul style="list-style-type: none"> – не виконані навчальні творчі роботи; – не здійснено аналізу інформаційних телевізійних програм; – не підготовлене проблемне інтерв'ю; – не написано рецензії на студентські творчі роботи.
<p>Питання до екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Телевізійна журналістика і масова інформація 2. Виникнення телебачення і становлення його як важливого компонента системиЗМІ. 3. Специфіка телебачення як різновиду засобів масової комунікації. 4. Програмна політика телеканалів. 5. Комерціалізація телебачення 6. Розвиток громадського телемовлення 7.Виразальні засоби телебачення. 8.Типи комунікаторів на телебаченні. 9.Структура українського телевізійного простору. 10.Головний інструмент телебачення. 11.Відмінність телебачення порівняно з радіо та пресою. 12.Фундаментальна основа принципів журналістського

професіоналізму.

13. Основа журналістської етики та морально-фахової норми творчої роботи.

14. Основні принципи інформаційних відносин, яких зобов'язаний дотриматися тележурналіст.

15. Суть принципів, які проголосили на Європейській конференції у Празі (1994) представники країн – членів Ради Європи.

16. Порівняльний аспект принципів діяльності телеорганізацій вітчизняних та закордонних.

17. Особливості функціонування сучасного українського телевізійного простору.

18. Моделі національного мовлення: телебачення громадське (public service broadcasting) як західноєвропейська модель та комерційні телемережі як американська модель.

19. Центральні загальноукраїнські телеканали, їх формат та характеристика.

20. Розвиток українського регіонального телебачення.

21. Приватне телемовлення України.

22. Інформаційні телепрограми та їхня тематична спрямованість?

23. Призначення політико-ідеологічних та історико-культурологічних телепрограм?

24. На якому рівні програми для дітей та юнацтва в Українському телепросторі?

25. Телереклама та її функції?

26. Власне бачення свого майбутнього у журналістиці та в якій сфері Ви б працювали (що б змінили у висвітленні тієї чи іншої сфери)?

27. Характерні риси інформаційних програм на різних

	<p>каналах УТ.</p> <p>28.Співпраця із закордонними засобами масової комунікації та їхній вплив на інформаційне телебачення України.</p> <p>29.Трансформація системи жанрів інформаційного телебачення, їхня загальна характеристика.</p> <p>30.Особливості верстки й структура інформаційних передач.</p> <p>31.Типологія програм інформаційного телебачення.</p> <p>32.Методологія та методика підготовки інформаційних матеріалів: загальні підходи.</p> <p>33. Історія та етимологія поняття «сценарій».</p> <p>34.Структурні елементи сценарію: описова частина, діалоги, монолог, авторський коментар, дикторський текст (в кадрі і за кадром) тощо</p> <p>35.Визначення телевізійної замітки.</p> <p>36. Різновиди телевізійної замітки, методика підготовки її до ефіру.</p> <p>37. Визначення телевізійного репортажу як жанру, різновиди телерепортажу</p> <p>38.Позиція журналіста у відборі події для телерепортажу та участь у ній, методика роботи над телевізійним репортажем.</p> <p>39. Визначення телевізійного інтерв'ю, підготовка до телевізійного інтерв'ю.</p> <p>40. Різновиди телевізійного інтерв'ю залежно від типу матеріалу, специфіки організації інтерв'ю, предмета, співрозмовника, способу спілкування, форми.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання студентами якості

	викладання дисципліни «Телекомунікація: теорія і новітні практики» буде надано після завершення курсу.
--	--

СХЕМА КУРСУ «ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЯ: ТЕОРІЯ І НОВІТНІ ПРАКТИКИ»

Змістовий модуль 1. Жанрові ознаки телевізійних матеріалів

Тема 1. Інформаційне телебачення України.

(2 години)

1. Умови формування системи інформаційного телебачення в незалежній Україні.
2. Співпраця із закордонними засобами масової комунікації та їхній вплив на інформаційне телебачення України.
3. Трансформація системи жанрів інформаційного телебачення, їхня загальна характеристика.
4. Особливості верстки й структура інформаційних передач.

Визначення поняття "інформація" дуже важливе, бо саме через збір, обробку та поширення інформації здійснюється професійна журналістська діяльність. Саме інформація служить змістом комунікації, який зв'язує в єдиний ланцюжок комунікатора і аудиторію. Існує багато різних визначень інформації в журналістиці. Деякі дослідники вважають, що "інформація – це всі значеннєві елементи газети, радіопроеграми, телепередачі (текстові, зображальні, графічні, звукові тощо), котрі, будучи передані в аудиторію, здійснюють на неї вплив, формують її орієнтації, погляди, ідеали тощо"

Питання для дискусії на практичному занятті

(2 години)

1. Характерні риси інформаційних програм на різних каналах УТ.
2. Особливості верстки й структура інформаційних передач.
3. Типологія програм інформаційного телебачення.
4. Методологія та методика підготовки інформаційних матеріалів: загальні підходи.

Рекомендована література

- Про інформацію. Закон України // Україна: Інформація і свобода слова. – К.: Молодь, 1997. – С.58-78.
- Про телебачення і радіомовлення. Закон України // Україна: Інформація і свобода слова. – К.: Молодь, 1997. – С.111-139.
- Бабенко В. Навчально-методичні засади творення телетексту (з досвіду роботи) / В.Бабенко // Телевізійна й радіожурналістика. – 2007. – Вип.7. – С.161-178.
- Багиров С.Г., Борецкий Р.А., Юровский А.Я. Основы телевизионной журналистики. – М.: Изд-во Моск.ун-та, 1987.
- Гоян В.В. Інформаційна телевізійна програма: типологічна характеристика, параметри діяльності журналіста. Автореф.дис... канд.філол.наук. – К., 1999.
- Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч.посібник / П.Дворянин, В.Лизанчук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016.
- Качкан В.А., Лизанчук В.В. Особливості підготовки матеріалів для радіо і телебачення: Навч.посібн. – К.: Вид-во Київ.ун-ту, 1989. – 115с.
- Куляс. І. Ефективне виробництво теленовін: стандарти інформаційного мовлення, професійна етика журналіста-інформаційника/ І.Куляс, О.Макаренко, - К., 2006.
- Табінський Я. Створення навчальної телепрограми на студентському інтернет-телебаченні «Franko TV»: організаційно-методичні засади / Я.Табінський // Теле-та радіожурналістика. – 2020. – Вип.19. – С.236-253.
- Цап О. Телеканал позитивних змін / О.Цап // Крізь роки і долі: Львівська журналістика у фактах, коментарях, світлинах... / упор. Я.Фейло; Львівська обласна організація Національної спілки журналістів України. – Львів: ПАІС, 2019. – С.132-136.
- Шаповал Ю.Г. Зображення і слово на телевізійному екрані // Журналістика: преса, телебачення, радіо. – Вип.18. – К.: Вид-во Київ.ун-ту. 1986. – С.56-66.

Самостійна робота:

Студент визначає характерні риси інформаційних програм на різних телевізійних каналах. Вивчає особливості верстки й структура інформаційних передач. Та дає оцінку типології програм інформаційного телебачення.

Тема 2. Телеповідомлення і звіт

(2 години)

1. Телевізійне повідомлення, його жанрові особливості, призначення
2. Вимоги до телеповідомлення
3. Різновиди телеповідомлення
4. „Драматизація факту" в інформаційних телепрограмах
5. Об'єкт зображення у телезвіті
6. Призначення і жанрові особливості звіту
7. Різновиди звіту

Телевізійне повідомлення – найоперативніший тележанр, за допомогою якого інформують про різноманітні суспільно важливі та цікаві новини з метою задоволення пізнавальних потреб телеглядачів. Найхарактернішими жанровими особливостями інформаційного повідомлення є оперативність, подієвість, актуальність, достовірність, конкретність. Ці ознаки визначають особливості збору матеріалу, методику його опрацювання, зміст і жанрову форму повідомлення. Залежно від характеру новин, соціального, політичного, культурологічного значення факту, події, явища, ступеня їх повчальності, обсягу інформації, способу викладу матеріалу, мовностилістичних засобів розрізняють такі різновиди інформаційних телеповідомлень: хронікальне, розгорнуте, коментоване, полемічне. Будь-яке інформаційне телеповідомлення повинно характеризуватися новизною, свіжістю, точністю, доказовістю, об'єктивністю, збалансованістю, задоволенням людських інтересів.

Звіт є одним з найбільш прадавніх жанрів журналістики. Насамперед це стосується саме того його різновиду, який називається інформаційним звітом.

Спочатку він існував у формі усних повідомлень, доповідей про якісь форуми, засідання парламентів, зборів та інші події. З появою телебачення такого роду звіт перейшов на телеекран.

Видова характеристика звітів зумовлена творчим задумом автора й особливостями відображення дійсності. Розрізняють такі різновиди звіту: короткий хронікальний звіт, прямий інформаційний (загальний розгорнутий) звіт. Аналітичні звіти поділяють на тематичні та проблемні.

Питання для дискусії на практичному занятті

1. Що таке телевізійне повідомлення?
2. Вимоги до телевізійного повідомлень
3. Функції телеповідомлень
4. Різновиди телеповідомлень
5. Як Ви розумієте поняття „нейтральне інформування“?
6. Що таке „драматизація факту“?
7. Жанрові особливості телезвіту
8. Різновиди телезвіту
9. Основні тенденції розвитку звіту
10. Відмінність телезвіту від звіту у газеті та радіо

Рекомендована література

Гоян В. Телевізійна інформація в Україні: вчора і сьогодні // Роль масмедіа у плюралістичному суспільстві: Матеріали між нар. конф. (26-27 жовтн. 1995р.) / За заг.ред. А.З.Москаленка. – К.: Вид-во Київ.ун-ту, 1996. – С.104-106.

Гоян В.В. Інформаційна телевізійна програма: типологічна характеристика, параметри діяльності журналіста. Автореф.дис...канд.філол.наук. – К., 1999. – 188с.

Дмитровський З.Е. Словник телевізійних термінів і понять. – Львів: Вид-во Львів.ун-ту, 2001.

Шаповал Ю.Г. Зображення і слово на телевізійному екрані // Журналістика: преса, телебачення, радіо. – Вип.18. – К.: Вид-во Київ.ун-ту. 1986.

Самостійна робота:

Щоб закріпити теоретичний матеріал, вивчити фаховий досвід окремих тележурналістів, студенти дивляться, записують інформаційні випуски всеукраїнських та місцевих телерадіокомпаній.

Студенти готують матеріали для інформаційного випуску «Франко ТВ».

Дивляться заздалегідь записану конференцію або один день сесії Верховної ради України, збори або мітинг і готують з обраної події телезвіт на 3-5 хв. Потім його обговорюють.

Тема 3. Телевізійний репортаж

(2 години)

1. Визначення телевізійного репортажу як жанру.
2. Змістові параметри понять «телевізійний репортаж» і «репортажний метод».
3. Специфіка подієвості телерепортажу.
4. Позиція журналіста у відборі події для телерепортажу та участь у ній.
5. Подія у житті та подія на телевізійному екрані.
6. Різновиди телерепортажу.

Репортаж – оперативний жанр преси, радіо, телебачення, в якому динамічно та з документальною точністю, яскраво й емоційно відтворюються картини дійсності у їх розвитку через безпосереднє сприйняття автора.

Термін "репортаж" походить від французького "reportage" (англійського "report"), що означає повідомляти, передавати. Виник термін у середині 19 століття, але цілком зрозуміло, що до появи терміна в періодичній пресі з'являлися повідомлення, що містили деякі репортажні елементи.

В сучасному соціальному середовищі, що так швидко змінюється, підготувати хороший репортаж може бути особливо складним завданням.

Часом навіть зібрати точну інформацію виявляється досить важко. Водночас кілька точних фактів матимуть велике значення для інформування людей про проблему. Хороші журналісти керуються здоровим глуздом і поміркованістю під час вибору тих, кому можна довіряти. Вони ретельно перевіряють джерела інформації і завжди чесні з аудиторією стосовно того, звідки вони отримали цю інформацію.

Питання для дискусії на практичному занятті (2 години)

1. Функціональні, родові й видові особливості телерепортажу.
2. Позиція журналіста у відборі події для телерепортажу та участь у ній.
3. Подія у репортажі через призму світосприйняття журналіста .
4. Методика роботи над телевізійним репортажем.

Рекомендована література

Бугрим В.В., Мащенко І.Г. Телебачення прямого ефіру: Навч. посіб. – К.: Либідь, 1991.

Гоян В.В. Інформаційна телевізійна програма: типологічна характеристика, параметри діяльності журналіста. Автореф.дис...канд.філол.наук. – К., 1999.

Михайличенко М. Мова телевізійного репортажу / Н.Михайличенко // Теле- та радіожурналістика. – 2020. – Вип.19. – С.209-213.

Павлів В. Репортаж: між фактами та емоціями. Практичний посібник для журналістів. – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2015. – 120 с.

Шаповал Ю.Г. Телевізійний репортаж як жанр і метод документування подій суспільного життя // Телевізійна й радіожурналістика. – Вип3. – Львів: Вид-во Львів.ун-ту, 2000. – С.311-327.

Шаповал Ю.Г. Зображальні засоби тележурналістики: Навч.посіб.- Львів: Вид-во Львів: Вид-во Львів.ун-ту, 1986. – 54с.

Самостійна робота:

Визначити жанрові особливості, форму подачі, виражальні засоби, які створюють „ефект присутності" телеглядача. Підготувати і записати свій репортаж, провести взаєморецензування.

Змістовий модуль 2. МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ТЕЛЕМАТЕРІАЛІВ

Тема 4. Телеінтерв'ю

(2 годин)

1. Специфіка інтерв'ю, його відмінності від інтерв'ю у газеті, журналі, на радіо.
2. Різновиди інтерв'ю, їх характеристика.
3. Вимоги до інтерв'ю.
4. Сучасні тенденції розвитку інтерв'ю.
5. Інтерв'ю в інформаційній програмі.
6. Журналістське „Я" в інтерв'ю.

У журналістиці інтерв'ю використовується як метод збору інформації та як жанр. Інтерв'ю – це бесіда журналіста із джерелом інформації на тему, яка має соціальну вагомість. Якщо сама бесіда, її хід – не стали предметом відображення у тексті, а журналіст просто використав дані для публікації, говоримо про те, що журналіст користувався інтерв'ю як методом збору інформації. Якщо ж автор подав розмову у формі запитань та відповідей, то це жанр інтерв'ю

У будові інтерв'ю чітко простежується три структурні частини: введення (підводка), діалогічна частина і кінцівка. Залежно від мети, змісту матеріалу, методу його освоєння і викладу на телебаченні, ми розрізняємо такі різновиди інтерв'ю (безперечно, з певною умовністю): офіційні (протокольні), суто інформаційні, портретні (інтерв'ю зарисовка), проблемні (публіцистичний діалог), інтерв'ю-анкета, прес-конференція, інтерв'ю-полілог (бесіда за

«круглим столом»). Підготовка до інтерв'ю проходить три нерозривно взаємозв'язаних і невіддільних на практиці етапи: загальний, конкретний, психологічний.

Питання для дискусії на практичному занятті

1. Визначення телевізійного інтерв'ю.
2. Змістові параметри інтерв'ю як жанру та інтерв'ю як методу одержання інформації в тележурналістиці.
3. Різновиди телевізійного інтерв'ю залежно від типу матеріалу, специфіки організації інтерв'ю, предмета, співрозмовника, способу спілкування, форми.
4. Підготовка до телевізійного інтерв'ю.
5. Методологія та методика запитань у телевізійному інтерв'ю.
6. Процес ведення телевізійного інтерв'ю.
7. Методи й специфіка фіксування відомостей під час ведення інтерв'ю.
8. Етика й естетика поведінки інтерв'юера в кадрі.

Рекомендована література

Багиров С.Г., Борецкий Р.А., Юровский А.Я. Основы телевизионной журналистики. – М.: Изд-во Моск.ун-та, 1987. – 240с.

Білоус О. Основні методичні засади функціонування інформаційних теле- і радіожанрів / О.Білоус // теле- та радіожурналістика. – 2020. – Вип. 19.

Бугрим В.В., Мащенко І.Г. Телебачення прямого ефіру: Навч. посіб. – К.: Либідь, 1991. – 200с.

Дяків Х. Телеінтерв'ю і труднощі для журналістів . Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія», 1(69). Електронний доступ: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/1598>

Кобинець В. Візуально-вербальний контекст телеінформації: до постановки питання // Вісн. Київ.ун-ту. Сер. Журналістика. – 1995. Вип.2. – С.106-117.

Титаренко Д., Титаренко О. Дослідницьке інтерв'ю : методичні рекомендації з організації та проведення дослідження / Дмитро Титаренко, Оксана Титаренко ; [відп. за вип. О. Лісовий]. – К. : ТОВ «Праймдрук», 2012.

Михайлин І. Л. Основи журналістики: Навчальний посібник. – К. : Центр учбової літератури, 2011.

Сербенська О. Культура усного мовлення як навчальна дисципліна (з досвіду викладання) / О.Сербенська // Телевізійна й радіожурналістика. – 2003. – Вип.5.

Яковець А.В. Телевізійна журналістика: теорія і практика: Посібник, 2-ге вид. доповн.і перероб., Вид.дім «Києво-Могилянська академія», Київ, 2009.

Самостійна робота

Студенти готують проблемне інтерв'ю (публіцистичний діалог), виявляючи при цьому теоретичні знання про жанр. Також проводять підготовку до інтерв'ю: погоджують тему, запитання та вибудовують стратегію ведення розмови. Наступний етап полягає у опануванні навиків монтажу та створення теле чи радіо контенту. Усі інтерв'ю переглядають та проводять взаємо рецензування. Кращі роботи транслюються на студентському телеканалі Франко ТВ та на місцевих телерадіокомпаніях.

Склали Білоус О.М., Калинів А.Л.